

Är hijaben ett religiöst, kulturellt eller ett politiskt plagg?

Som lärare har jag sett ett antal olika slöjor i klassrummet under senare år och de bärs på lite olika sätt beroende varifrån eleven härstammar. Den kulturella påverkan är tydlig. Men frågan är, vad är det viktigaste med detta slöjbärande? Kan det även vara politik, islamisk sådan förutom kultur och religion?

Frågar du en islamskt troende kvinna som bär hijaben svara hon otvivelaktigt; Ja, det är ett religiöst plagg, min religion kräver det. Man anser att denna huvudbonad är så religiöst viktig att den måste bäras av elever i klassrummet, av receptarier på apotek, av expeditorsbiträden och nu bärs den även av en riksdagsman.

Men slöjans närvaro i olika sammanhang ifrågasätts av allt fler. Många människor i vårt sekulära samhälle vill ha en religionsfri miljö då man utträttar sina ärenden exempelvis på en bank eller ett apotek. Man vill slippa att bli påmind om profeten Muhammed som en gång i tiden satte världen i brand, en brand som hans efterföljare har hållit vid liv olika mycket under olika tider. Slöjan är ju reklam för denne profet och ordet från honom. När kvinnor motiverar sitt bärande kommer det upp att de vill visa att de är muslimska kvinnor förutom att de är ärbära.

Först måste vi konstatera att den arabiska slöjan/hijaben är ett mycket gammalt klädesplagg, ett mycket praktiskt plagg i den ökenmiljö som den utvecklats i, en miljö med stark sol och där även en lätt vindpust kan blåsa upp sand i håret, alltså ett mycket bra sol- och sandskydd vilket har burits av både män och kvinnor med vissa variationer under århundraden innan Muhammeds tid utan att någon lade en religiös betydelse i denna huvudbonad.

En modern man i Saudiarabien med en "slöja" med stora flikar.

Vad säger då de islamska heliga skrifterna om denna sakralisering/"heligförklarande" av den normala företeelsen i Arabien att ha ett bra sol- och sandskydd på huvudet då man lämnar sitt hem?

För att få svar vänder vi oss både till koranen och sharialagen och men vi lyssnar också noggrant på de troende grupper som högt och tydligt påpekar att koranen inte påbjuder bärandet av slöjan/hijaben utan säger att det är en missuppfattning. [Det är personer med stark tro på koranen och enbart koranen som förklara hur det ligger till med slöjan.](#)

Först kan vi konstatera att koranen säger inte särskilt mycket om klädsel och speciellt kvinnlig klädsel. Det finns endast tre suraställen som talar om kvinnors klädsel. Sura 7:26, 24:31, 33:59.

1. Sura 7:26. "Barn av Adam! Vi har gett er ting som ni kan skylla er nakenhet [och pryda er] med liksom [fågeln pryder sig med sina] fjädrar; men den bästa dräkten är **en dräkt av gudsfruktan**. Detta är ett budskap från Gud - kanske stämmer det dem till eftertanke". (Knut Bernströms översättning har söner i stället för barn men den absolut vanligaste översättningen är barn)

Med andra ord ska kvinnorna och männen vara gudfruktiga dvs ärbara och rättfärdiga i sig själva vilket de visar genom sina handlingar, en dräkt av gudsfruktan. Det talas varken om att kvinnan eller mannen måste hissa en "flagga" om hur gudfruktiga de är. Att kvinnan

exempelvis skulle hissa en flagga i form av en huvudbonad för att visa detta, nej hon visar det genom sina handlingar.

I nästa vers som talar om en kvinnas klädsel sägs det att hon ska lägga band på sin sinnlighet och täcka sina bröst. Och täcka bröstet gör man med huvuddukens flikar.

2. Sura 24:31. "Och säg till de troende kvinnorna att de bör **sänka blicken och lägga band på sin sinnlighet** och inte visa mera av sina behag än vad som [anständigtvis] kan vara synligt; **låt dem därför fästa slöjan (headcover eller veil är de två vanligaste översättningarna på engelska) så att den täcker barmen. Och de skall inte låta sina behag skymta inför andra än sin make, sin fader, sin svärfader, sina söner, sin makes söner, sina bröder, sina brorssöner, sina systersöner, närstående kvinnor, dem som de rättmätigt besitter och sådana manliga tjänare, som inte längre känner begär efter kvinnor, eller barn som ännu inte har begrepp om kvinnlig nakenhet. Och låt dem inte gå med svajande gång för att dra uppmärksamheten till sina dolda behag.** Troende! Vänd er till Gud i ånger [över era fel och synder]; kanske skall det gå er väl i händer!"

Slöjan i detta fall är inte hijab utan khimar av ordet bikhumurihinna. För grammatiken [se här](#). Det som man tvistar om är följande sats "låt dem därför fästa slöjan så att den täcker barmen"

Kvinnorna hade givetvis det sedvanliga sol- och sandskyddet/slöjan när de lämnade sina hus. Muhammed säger inte att de måste ha extra klädsel för att täcka barmen då de gick ut, de behövde inte köpa nya kläder, det räckte med att använda flikarna på sin huvudbonad. De skulle dessutom inte gå med svajande gång så att inte uppmärksamheten drogs till de svajande dolda behagen, bh:n var ju ännu inte uppfunnen.

Hela denna vers fokuserar på barmen som ska täckas. Sina bara bröst får kvinnan bara visa för åtta olika kategorier av män, mest släktingar. Denna noggranna förteckning över män som får lov att se en kvinnas bröst visa tydligt vad fokus ligger.

Det viktiga var alltså att dölja barmen, det är det viktiga i denna vers. Ingen Pussy-Riot-stil på kvinnorna. De skulle också lägga band på sin sinnlighet, sägs det. Inte flirta med okända män, istället se ner i gatan.

Det sägs ingenting om att det nu ska läggas en religiös innebörd i denna huvudbonad som burits av araberna och andra folk i hundratals år innan Muhammed dök upp på scenen. Det sägs ingenting om att du som kvinna inomhus, i skolsalar måste bära detta sol-och sandskydd för att visa att du är en ärbar kvinna. Det var de rättfärdiga/gudfruktiga gärningarna som var viktiga.

Knappast är det väl så att bara för att ett vardagligt föremål omnämns i koranen så får det en religiös innebörd. Att ta denna vers som en tvingande skrivelse för att alltid bära slöja både ute och inne är ett exempel på dålig korantolkning.

3. Sura 33:59. "Profet! Säg till dina hustrur och dina döttrar - och till [alla] troende kvinnor - att de [utanför hemmet] **noga sveper om sig sina ytterplagg** (*outer garments*); på så sätt blir de lättare igenkända [som anständiga kvinnor] och **undgår att bli ofredade**. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig."

Detta var speciellt viktigt när de lämnade sitt hus på kvällen efter mörkrets inbrott enligt korankommentatorer. På den tiden fanns inga toaletter inomhus så därför gick man ut på kvällen för att göra sina behov. Likaså sägs det att man kunde gå till moskén i Medina på kvällen.

Varför skulle man svepa ytterkläderna noggrant omkring sig? Genom att svepa ytterkläderna noggrant omkring sig så skulle de undgå att bli ofredade, undgå sexuella trakasserier enligt vår tids språk. Enligt korankommentatorer fanns det män i Medina som i skydd av mörkret sexantastade kvinnor. Klädde sig de troende kvinnorna på samma sätt som profetens kvinnor vågade inte dessa män att antasta kvinnorna. Ytterkläder *jalābībihinna*. För grammatiken [se här](#).

Det viktigaste i detta fall inte var inte själva klädseln utan att inte bli antastade. Rör man sig på en plats där det inte finns män som antastar skulle man inte behöva svepa ytterplagget extra tätt omkring sig, exempelvis i en skola. Inget sägs om att dessa ytterplagg som har använts tidigare i förislamisk tid skulle nu betraktas som speciella religiösa plagg bara för att uppmaningen i koranen var att svepa dem om sig. I en skola tar muslimska flickor av sig sina ytterplagg, inget särskild religiös betydelse i ytterplaggen trots anmodan om att svepa kläderna omkring sig.

Sharialagen tar upp detta tema. Kvinnor som lämnar hemmet ska ha heltäckande klädsel, niqab, bok M, m2:3. Det är olagligt att lämna hemmet med ansiktet obeslöjat, det kunde leda till otillåtet sex. För i dessa sammanhang anser man att kvinnorna har större sexdrift än männen.

Inomhus ska de endast ha en slöja på när de ber i moskén enligt vad vi kan se av sharialagen och liknande tankar finns i NT med bön i grupp bland kvinnor.

Är det så att dessa kvinnor/flickor jämför förhållandena i moskén med skolan, att man liksom i moskén måste ha denna huvudbeklädning på i klassrummet? Då vill jag säga som lärare, du behöver inte jämföra skolan med moskén. I moskén bestämmer imamerna och de följer sharialagen men här i skolan är det rektor och lärare som bestämmer och vi säger till dig med slöja på att "du behöver inte se klassrummet som i moskén". Här får du lov att ta av dig din slöja.

(ett önsketänkande dyker samtidigt upp i mitt huvud. Tänk om vi kunde sätta en slöja på huvudet på dessa grabbar från samma miljö och få dem att vara lika respektfulla som i moskén, de slöjbärande flickorna sitter väldigt respektfullt på sina platser i klassrummet. Ack nej, så är det inte, grabbar från MENA-länder vill visa att de blivit män genom att ha inflytande/"äga" allmänna offentliga miljöer

som gator, torg, bibliotek och skolor om de inte får något motstånd. "Här bestämmer vi" uttrycker de genom sina handlingar!)

Att flickor ska gå i skolan och kunna få samma utbildning som pojkar är ett västerländskt påfund och detta accepterar i stort sett hela den muslimska världen utom talibanerna i Afghanistan. Så vi hoppas att denna värld även ska kunna acceptera att flickorna inte ska behöva sitta med sina arabiska sol- och sandskydd på lektionerna. Samtidigt som de tar av sig ytterkläderna bör de även ta av sig ytterplagget, slöjan.

Vissa kvinnor säger att de har slöjan på huvudet för att visa att de är ärbara, muslimska kvinnor.

Om de nu skulle ta av sig slöjan under en lektion skulle de sluta att vara muslimer eller sluta att vara ärbara kvinnor? Skulle de andra i skolan tro att de har slutat vara muslimer? Knappast inte.

Den moderna hijabbärandet är stark tradition men med en obefintlig grund i koranen.

Snart är det hijabdagen (1febr) och vi kommer att få se muslimska flickor med vackert sminkade ansikten som stolt bär sin hijab och vissa kommer att erbjuda andra kvinnor att pröva hijaben.

Det är intressant att konstatera att dessa hijabförespråkande kvinnor samtidigt tar avstånd från sharialagen som säger att kvinnor bör beslöja sitt ansikte. Dessa kvinnor gör det motsatta till det som sägs i sharialagen om beslöjning, det motsatta till sharians andemening, de sminkar sig så att de ska se så fina och tilldragande ut som möjligt.

Några har uppfattat slöjan som en symbol och jämför den med korset. Detta är fel. Möjligtvis kan slöjan uppfattas som en symbol för underkastelse och att slöjan visar att det är frågan om en ärbar och gudfruktig kvinna vilket är ett vanligt påstående. Den fungerar för det omgivande samhället som en identitetsmarkör, även om kvinnan bara har tanken att följa det som hon tror är sin religion.

Inga muslimer går med ett slöjmärke runt halsen liksom kristna ibland bär sitt kors, ingen moské har ett slöjmärke på kupolen, inget muslimskt land har ett slöjmärke på sin flagga så jämförelsen med korset är inte fruktbar.

Ibland har det gjorts jämförelser med nunnedoket vilket är lika felaktigt. Ingen nunna har så vitt vi vet försökt att bli flygvärdinna och krävt att få ha nunnedoket på huvudet när hon jobbar som flygvärdinna. De arbetar med hängivenhet inom sin orden.

Har skolor regler om att ytterkläderna ska av under lektionen, har företag speciella klädkoder, vill affärer att de som representerar denna affär ska vara religiöst neutrala så bör dessa regler och önskingar respekteras av muslimska kvinnor såväl som av andra och de bör ta av sig sin hijab, sitt ytterhuvudplagg.

Jag tycker att vi i vårt land ska kunna ha en saklig och seriös diskussion om slöjan. En slöja som inte är ett tydligt religiöst plagg enligt koranen. För personer boende i Arabien finns det säkert en stark kulturell tradition med slöjan. För de som bär slöjan i icke ökenmiljö är det knappast ett kulturellt plagg. Då återstår det en politisk dimension av slöjbärandet. Är det möjligt?

Slöjbärandet blev mycket vanligare efter den religiösa/politiska revolutionen i Iran vilken skapade en islamisk stat. Kvinnor i Iran som tar av sig slöjan ses som protest mot denna islamska stat.

Slöjan kan alltså ses som ett politiskt plagg som bärs av personer vilka förespråkar en islamsk stat med sharialagen som ledstjärna och det är ju just sharialagen som har ett absolut krav på slöjbärandet och helst ska denna slöja även vara heltäckande.

Titta gärna på bilder från de olika svenska muslimska föreningarna som SUM, SMFR och deras sammankomster så får du se en helt överväldigande majoritet med slöjbärande bland kvinnorna. Dessa föreningar är förtrupper till det "Muslimska Brödrskapet" en vittförgrenad rörelse, ett politiskt Gudsparti. "Muslimska Brödrskapet Förtrupp i Sverige" är titeln på en nyutkommen bok av Mona Lagerström som jag rekommenderar för att förstå vilka krafter som är i rörelse i Sverige idag.

Till sist vill jag påpeka att vår liberala lagstiftning inte styr klädvalet. Muslimska kvinnor får gärna gå omkring med slöjor i samhället. En slöja med rätt stil kan dessutom se snygg ut på en flicka. Ingen får lov att dra av en slöja från någon som bär den, det är ett brott som ska beivras. Det jag och andra vänder sig emot är att vissa kvinnor kräver att i alla sammanhang få ha på sig sin slöja oavsett omständigheterna.

Sammanfattat av Rutger Staaf

PS: Till sist vill jag rikta ett tack till de korantroende personer som har riktat vår uppmärksamhet på det vi beskrivit ovan och som visat vilket missförstånd det föreligger när det gäller koranen och bärandet av slöjan.

[Se även TEDxVideon med Sabina Ali](#)

I denna video påpekar Sabina Ali att av koranens 6000 verser är det bara tre, egentligen bara två som enbart talar om kvinnors klädsel. Den ena säger att kvinnorna ska skylla sina bröst och inte flörta med främmande män. Den andra att de på kvällarna i mörkret ska svepa ytterkläderna runt sig för att visa för de sextrakasserande männen att de ska hålla tassarna borta för annars kan de åka på stryk av klanens män.

Dessutom påpekar hon att Muhammed accepterade att kvinnorna gick klädda på ett sätt som inte avvek från den omgivande majoritetskulturens sätt och det sägs inte på något sätt att de skulle klä sig annorlunda för att avvika från en på den tiden normal klädstil. Det finns inget budord om att de med sina kläder skulle annonsera att de var muslimer.